

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Державна регуляторна служба України

Про розгляд проєкту акта

Міністерство освіти і науки України надсилає доопрацьований проєкт Закону України «Про освіту дорослих» та аналіз регуляторного впливу до нього, з урахуванням зауважень Державної регуляторної служби України.

Просимо у найкоротший строк розглянути і погодити зазначений законопроект.

Додатки: 1. Проєкт Закону України «Про освіту дорослих» на 35 арк.
2. Аналіз регуляторного впливу на 18 арк.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

Балуба І. А. 481-32-65

МОН № 1/22528-21 від 22.12.2021

Підписав: Шкарлет Сергій Миколайович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000F1702F00157B8500
Дійсний: з 26.06.2020 00:00:00 по 26.06.2022 00:00:00

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ ДОРΟΣЛИХ»

Цей Закон визначає правові, організаційні та економічні засади функціонування і розвитку системи освіти дорослих в Україні, створює умови для ефективної співпраці всіх заінтересованих сторін з метою реалізації права дорослої особи на безперервне навчання впродовж життя для задоволення її особистісних потреб з урахуванням пріоритетів суспільного розвитку та запитів економіки.

РОЗДІЛ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення

1. Для цілей цього Закону наведені терміни вживаються в такому значенні:

андрагог – працівник, який здійснює організаційну, освітню та іншу діяльність у сфері освіти дорослих, зокрема в центрах освіти дорослих, із урахуванням вікових, освітніх, професійних, особистісних характеристик і мотивацій здобувачів освіти дорослих;

відкриті освітні ресурси – освітні чи наукові ресурси, доступ до яких є вільним, не потребує оплати і забезпечується за допомогою інформаційних та комунікаційних технологій;

доросла особа (дорослий) – особа, яка досягла повноліття;

здобувачі освіти дорослих – дорослі особи, які набувають необхідних компетентностей шляхом неформальної та/або інформальної освіти (самоосвіти) та/або формальної освіти, у випадках, визначених цим законом;

компенсаторна освіта – здобуття результатів навчання, передбачених державними стандартами повної загальної середньої освіти (початкової, базової середньої та профільної середньої освіти) на окремих чи усіх її рівнях;

надавач послуг у сфері освіти дорослих – юридична особа, відокремлений підрозділ юридичної особи, фізична особа-підприємець, фізична особа, яка здійснює освітню діяльність у сфері освіти дорослих відповідно до цього Закону;

освіта дорослих – система освітніх заходів та практичної діяльності, спрямованих на оволодіння дорослою особою знаннями, вміннями та навичками шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти з метою особистісного та професійного розвитку, адаптації до соціальних, економічних та інших змін в суспільстві;

особисте освітнє портфоліо – сукупність відомостей про документи щодо персональних досягнень особи, що засвідчують результати навчання здобуті шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, у тому числі в

МОН № 1/22528-21 від 22.12.2021

Підписав: Шкарлет Сергій Миколайович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000F1702F00157B8500

Дійсний: з 26.06.2020 00:00:00 по 26.06.2022 00:00:00

післядипломна освіта – організоване надавачем освітніх послуг набуття нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей на основі здобутої вищої, фахової передвищої або професійної (професійно-технічної) освіти та практичного досвіду;

стажування - діяльність, спрямована на набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності, галузі знань (відповідно до певної посади) під керівництвом фахівця, може поєднувати навчання і здобуття практичних навичок на робочому місці, обмін досвідом;

формаційна освіта – здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, початкового рівня (короткого циклу), першого або другого рівнів вищої освіти особами, у яких перерва після здобуття попереднього рівня формальної освіти становила не менше п'яти років, або здобуття такої освіти за іншою професією, спеціальністю чи галуззю знань (іншими професіями, спеціальностями),

2. Інші терміни вживаються в цьому Законі в значеннях, наведених в Законі України «Про освіту» та інших законах.

Стаття 2. Законодавство України про освіту дорослих

1. Законодавство України про освіту дорослих складається з Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про зайнятість населення», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про громадські об'єднання», «Про основні засади молодіжної політики», «Про відпустки», «Кодексу законів про працю України», цього Закону, інших актів законодавства у сфері освіти і науки та міжнародних договорів України.

Якщо міжнародними договорами України встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені національним законодавством, застосовуються правила міжнародних договорів України.

2. Права надавача послуг у сфері освіти дорослих, що визначають його автономію, встановлені цим Законом, не можуть бути обмежені іншими законами чи нормативно-правовими актами, крім спеціальних законів.

3. Надавач послуг у сфері освіти дорослих має право самостійно ухвалювати рішення з будь-яких питань у межах своєї автономії, визначеної законодавством та його установчими документами, зокрема з питань, неврегульованих законодавством.

Стаття 3. Державна політика у сфері освіти дорослих

1. Державну політику у сфері освіти дорослих визначає Верховна Рада України, а формують і реалізують Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади у сфері освіти і науки, у сфері розвитку економіки і торгівлі, у

сфері праці, трудових відносин та зайнятості населення, інші державні органи та органи місцевого самоврядування.

2. Держава сприяє, надає підтримку та заохочує неперервний розвиток особистості, зокрема безперервне навчання впродовж життя. Формування у дорослих усвідомленої потреби в безперервному навчанні, культури неформальної та інформальної освіти є стратегічним завданням для досягнення цілей сталого розвитку країни.

3. Державна політика у сфері освіти дорослих здійснюється на засадах:

розвитку і самореалізації особистості впродовж життя;

сприяння зайнятості;

залучення роботодавців до організації навчання на робочому місці (на виробництві) на взаємовигідних засадах;

забезпечення конкурентних умов надання освіти (освітніх послуг) та вільного вибору надавача послуг у сфері освіти дорослих;

захисту прав здобувачів, роботодавців та інших учасників освітнього процесу у сфері освіти дорослих.

4. Завданнями державної політики у сфері освіти дорослих є:

задоволення потреб дорослих в особистому інтелектуальному, культурному і духовному розвитку;

формування і розвиток культури навчання впродовж життя;

сприяння здоровому довголіттю, активній участі дорослих у суспільному житті, формування і розвиток їхніх громадянських компетентностей;

підвищення мобільності і конкурентоспроможності дорослих на ринку праці, створення сприятливих умов для їхньої економічної активності, опанування новими кваліфікаціями, професіями, спеціальностями, забезпечення можливостей зміни ними місця роботи, сфери зайнятості, підприємницької діяльності;

сприяння здобуттю дорослими обов'язкової повної загальної середньої освіти, якщо вона не була здобута раніше;

створення умов для вивчення державної мови та її опанування на відповідних рівнях володіння;

підтримка підвищення освітнього рівня населення шляхом здобуття дорослими професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, зокрема за іншими професіями, спеціальностями;

заохочення дорослих до набуття нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти;

соціальна реклама та поширення інформації про освіту дорослих.

5. Забороняється діяльність у сфері освіти дорослих, яка прямо або опосередковано створює загрози незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганди війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, порушення правопорядку, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення.

6. Мова освіти дорослих визначається законами України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та «Про освіту».

Стаття 4. Право на освіту дорослих

1. Кожен дорослий має право на якісну та доступну освіту дорослих. Право на освіту дорослих включає право на безперервне навчання впродовж життя, право на доступність освіти дорослих, право на безоплатну освіту дорослих у випадках і порядку, визначених цим законом.

2. Право на освіту дорослих гарантується незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин та ознак. Ніхто не може бути обмежений у праві на освіту дорослих, крім випадків, встановлених Конституцією та законами України.

3. Не вважається дискримінацією права на здобуття освіти дорослих встановлення обмежень і привілеїв, що визначаються специфічними умовами здобуття освіти дорослих, зумовленими особливостями отримання кваліфікації.

4. Для реалізації права на освіту дорослими особами з особливими освітніми потребами надавачі послуг у сфері освіти дорослих створюють необхідні умови для здобуття ними освіти дорослих.

5. Дорослі особи з числа іноземців та осіб без громадянства здобувають освіту дорослих в Україні відповідно до законодавства та/або міжнародних договорів України. Дорослі особи з числа іноземців, які постійно проживають в Україні, осіб, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту згідно із Законом України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», закордонні українці, які постійно проживають на території України, мають рівне з громадянами України право на освіту дорослих.

6. Працівники підприємств, установ, організацій усіх форм власності на час здобуття освіти дорослих, обов'язковість якої передбачена законодавством, мають право на додаткову відпустку (крім навчання на робочому місці (на виробництві)), відповідний режим роботи відповідно до Закону України «Про відпустки».

РОЗДІЛ II

СИСТЕМА ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Стаття 5. Система освіти дорослих

1. Систему освіти дорослих становлять:

складники освіти дорослих;

учасники освітнього процесу;

надавачі послуг у сфері освіти дорослих;

суб'єкти, що здійснюють управління, нагляд та контроль у сфері освіти дорослих;

науково-методичні (навчально-методичні) установи.

Стаття 6. Складники освіти дорослих

1. Складниками освіти дорослих є:

додаткова – особистісно орієнтована освіта і навчання;

громадянська освіта;

безперервний професійний розвиток, у тому числі післядипломна освіта;

компенсаторна освіта;

формаційна освіта.

3. Держава створює умови для реалізації усіх цільових функцій освіти дорослих та розвитку усіх складників освіти дорослих.

Стаття 7. Додаткова – особистісно орієнтована освіта і навчання

1. Додаткова – особистісно орієнтована освіта і навчання – це формування та розвиток компетентностей, якостей та цінностей особистості відповідно до її інтересів, потреб та спроможності, що забезпечується безперешкодним доступом до різноманітних освітніх послуг і ресурсів, здійснюється цілеспрямовано або спонтанно.

2. Дорослі самостійно визначають основні завдання, темп додаткової – особистісно орієнтованої освіти і навчання, обирають вид освіти, надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих або навчаються спонтанно.

3. Державні органи та органи місцевого самоврядування підтримують додаткову – особистісно орієнтовану освіту і навчання шляхом формування і розвитку мережі надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих, створення і забезпечення доступності відповідних освітніх ресурсів, мотивування роботодавців щодо сприяння особистісному розвитку працівників тощо.

Стаття 8. Громадянська освіта у сфері освіти дорослих

1. Громадянська освіта у сфері освіти дорослих (далі – громадянська освіта) – це формування та розвиток громадянських компетентностей у дорослих.

2. Основними завданнями громадянської освіти в системі освіти дорослих є:

формування поваги до честі та гідності, прав і свобод людини та громадянина, здатності їх захищати та відстоювати;

формування громадянської відповідальності за суспільно-політичні процеси, набуття навичок здійснювати самоврядування, самоорганізацію населення та навичок участі громадян у веденні державних справ;

формування і розвиток критичного мислення та медіаграмотності, вміння їх практичного застосування;

формування активної життєвої позиції, спроможності до громадських ініціатив та волонтерства, зокрема участь у молодіжній роботі;

формування навичок конструктивної міжособистісної та суспільної взаємодії, яка ґрунтується на взаємоповазі, обміну досвідом і співпраці;

формування відповідальності за захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, навичок, необхідних для особистої участі у відсічі збройній агресії проти України;

впровадження принципів солідарності та турботи про спільний добробут;

формування громадянської (державної), національної та культурної ідентичності;

правова освіта громадян, зокрема в частині розуміння та вміння реалізовувати власні конституційні права та обов'язки, а також посилення здатності брати участь у суспільному житті та використовувати можливості впливу на процеси прийняття рішень на всеукраїнському та місцевому рівні (реалізація права на участь).

3. Державні органи та органи місцевого самоврядування сприяють громадянській освіті шляхом ініціювання, замовлення розробки, повного або часткового фінансування реалізації освітніх програм неформальної освіти відповідного спрямування, підтримці ініціативної діяльності у цій сфері надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих, суб'єктів господарювання, громадських об'єднань та приватних осіб тощо у межах законодавства.

Стаття 9. Безперервний професійний розвиток, у тому числі післядипломна освіта

1. Безперервний професійний розвиток осіб – це постійний процес навчання та вдосконалення загальних (ключових) та професійних компетентностей на основі здобутого рівня освіти, спрямований на підтримку та/або поліпшення ефективності їхньої професійної діяльності, що триває впродовж усього періоду їхньої трудової діяльності.

2. Роботодавці (за необхідності) визначають основні завдання, форми та види освіти, що допомагають забезпечити безперервний професійний розвиток працівників шляхом:

стимулювання працівників до безперервного професійного розвитку;

допомоги в плануванні, організації та забезпеченні безперервного професійного розвитку працівників, включаючи навчання на робочому місці та/або у надавачів освітніх послуг відповідно до трудового договору (контракту).

3. Наукова, експертна, методична, наставницька, інноваційна професійна, винахідницька та інша діяльність, спрямовані на професійне вдосконалення, можуть визнаватися роботодавцями як професійний розвиток, крім випадків, коли така діяльність прямо входить до посадових обов'язків працівника.

4. Особливості професійного розвитку з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання визначаються законами.

5. Державні органи та органи місцевого самоврядування створюють умови та механізми для працівників відповідних державних і комунальних органів, підприємств, організацій та установ для безперервного професійного розвитку.

6. Професійне навчання зареєстрованих безробітних здійснюється відповідно до законодавства.

Стаття 10. Післядипломна освіта

1. Післядипломна освіта включає:

підвищення кваліфікації і стажування;

інтернатуру, лікарську резидентуру у сфері охорони здоров'я;

педагогічну інтернатуру;

підвищення рівня військової освіти.

Інтернатура проводиться в університетах, академіях, інститутах, наукових установах, закладах охорони здоров'я, визнаних центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, як бази інтернатури, і є обов'язковою формою первинної спеціалізації осіб за лікарськими та фармацевтичними спеціальностями для отримання професійної кваліфікації лікаря-спеціаліста або фармацевта-спеціаліста.

Лікарська резидентура проводиться в університетах, академіях, інститутах, наукових установах, закладах охорони здоров'я, визнаних центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, як бази лікарської резидентури, і є формою третинної спеціалізації лікарів-спеціалістів за певними лікарськими спеціальностями для отримання професійної кваліфікації лікаря-спеціаліста згідно з переліком

лікарських спеціальностей, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

2. Програми підвищення кваліфікації відносяться до неформальної освіти, крім випадків, визначених спеціальними законами.

Визнання результатів навчання, здобутих під час підвищення кваліфікації, визначається законом.

Здобуття формаційної освіти на певному рівні або результати навчання, здобуті шляхом інформальної освіти, можуть визнаватися як підвищення кваліфікації у порядку, встановленому законодавством. Результати навчання, здобуті шляхом формаційної освіти на певному рівні вищої освіти, на рівні фахової передвищої освіти або інформальної освіти, можуть визнаватися роботодавцем як підвищення кваліфікації відповідно до умов трудового договору, крім професій, для яких обов'язковість післядипломної освіти передбачена законом.

3. Стажування здійснюється за індивідуальною програмою на підприємствах, в установах, організаціях, закладах освіти, військових частинах тощо усіх форм власності в Україні (крім тимчасово окупованої території) або за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом) під керівництвом працівника, який має відповідний досвід роботи та кваліфікацію. Результати стажування можуть визнаватися як підвищення кваліфікації відповідно до законодавства (для державного сектору), трудового договору або за рішенням роботодавця.

4. Особливості інших складників післядипломної освіти визначаються законодавством.

5. Особливості післядипломної освіти працівників з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання визначаються законодавством.

Стаття 11. Компенсаторна освіта

1. Дорослі особи зараховуються до закладів освіти для здобуття обов'язкових результатів навчання, передбачених державними стандартами повної загальної середньої освіти, якщо вони не здобули її раніше, за вечірньою, заочною, дистанційною або екстернатною формою здобуття загальної середньої освіти. Форми здобуття освіти можуть поєднуватися.

2. Зарахування дорослої особи до закладу освіти здійснюється на підставі відповідної заяви та документа, що посвідчує особу, документа, що засвідчує завершення навчання на певному рівні повної загальної середньої освіти (певного класу) (у разі наявності).

У разі відсутності документу про завершення навчання на певному рівні повної загальної середньої освіти (певного класу), встановлюється рівень навчальних досягнень дорослої особи на засадах, визначених для екстернатної форми здобуття загальної середньої освіти.

3. Державні органи та органи місцевого самоврядування створюють умови для здобуття компенсаторної освіти громадянами України та іншими категоріями осіб, які згідно з цим Законом мають рівне з громадянами України право на повну загальну середню освіту, якщо вони не здобули її раніше. Повна загальна середня освіта здобувається дорослими на засадах, визначених спеціальним законом.

Стаття 12. Формацийна освіта

1. Дорослі приймаються на навчання для здобуття професійної (професійно-технічної) освіти, у тому числі перепідготовки, на загальних засадах відповідно до спеціального закону.

Надавачі послуг у сфері освіти дорослих можуть самостійно визначати строки навчання з урахуванням результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, формального професійного навчання, відповідно до вимог державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретної робітничої професії або типових навчальних планів, розроблених з урахуванням вимог професійних стандартів.

2. Дорослі приймаються на навчання для здобуття фахової передвищої, вищої освіти на загальних засадах відповідно до спеціального закону.

Громадяни України та інші категорії осіб, які згідно з цим Законом мають рівне з громадянами України право на освіту дорослих, і мають не менше семи років страхового стажу у значенні Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», мають право здобувати фахову передвищу, вищу освіту повторно за іншою спеціальністю за рахунок пільгових довгострокових кредитів, цільових пільгових державних кредитів для здобуття фахової передвищої, вищої освіти в закладах освіти всіх форм власності на конкурсній основі та в інших випадках, передбачених законодавством.

3. Дорослі вступники на навчання для здобуття вищої освіти (крім освітніх програм, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання) за іншою спеціальністю (спеціалізацією, предметною спеціальністю, галуззю знань), за здобутим раніше рівнем вищої освіти (не нижче першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) або після здобуття більш високого рівня вищої освіти складають вступні випробування в закладі вищої освіти.

Дорослі вступники на навчання для здобуття вищої освіти на основі профільної середньої освіти, фахової передвищої освіти, початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста), категорії яких визначено частиною першою статті 30 ЗУ «Про зайнятість населення», проходять зовнішнє незалежне оцінювання у форматі тесту загальних навчальних компетентностей для дорослих у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Зовнішнє незалежне оцінювання у форматі тесту загальних навчальних компетентностей для дорослих проводиться один раз на рік за кошти державного бюджету з можливістю перескладання до трьох разів на рік за кошти фізичних та юридичних осіб.

РОЗДІЛ III

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У СФЕРІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Стаття 13. Організація освітнього процесу у сфері освіти дорослих

1. Зміст, мова, форми здобуття освіти та організація освітнього процесу, види навчальних занять у формальній (компенсаційній та формаційній) освіті дорослих визначаються спеціальними законами.

2. Зміст, форми здобуття освіти, види навчальних занять у неформальній освіті дорослих визначаються надавачами послуг у сфері освіти дорослих і можуть визначатися договором про надання освітніх послуг у сфері освіти дорослих.

Стаття 14. Форми організації освітнього процесу у неформальній освіті дорослих

1. Освітній процес у неформальній освіті дорослих може організовуватися у формах: освітні, просвітницькі заходи (семінари, практикуми, тренінги, вебінари, майстер-класи, курси тощо) та освітні проєкти для дорослих тощо.

Надавачі послуг у сфері освіти дорослих мають право використовувати різні форми організації освітнього процесу та/або їх поєднання.

Стаття 15. Освітні програми неформальної освіти

1. Освітні програми неформальної освіти розробляються надавачами послуг у сфері освіти дорослих з урахуванням вимог законодавства.

2. Основою для розроблення освітніх програм неформальної освіти є професійні стандарти, у разі їх відсутності – кваліфікаційні характеристики, типові освітні програми, завдання роботодавців, вимоги законодавства тощо.

3. Освітня програма неформальної освіти затверджується надавачем послуг у сфері освіти дорослих та може містити інформацію про її розробника (розробників), найменування, зміст, мову надання освітньої послуги, форму (форми) здобуття освіти, обсяг (тривалість), види навчальних занять, перелік очікуваних результатів навчання. В освітній програмі неформальної освіти може міститись також інша інформація.

4. Обсяг (тривалість) освітньої програми неформальної освіти може визначатися відповідно до її фактичної тривалості в годинах без урахування самостійної (позааудиторної) роботи або в кредитах ЄКТС, або Європейської кредитної системи професійної освіти (ЄКСПО) з урахуванням самостійної (позааудиторної) роботи.

Стаття 16. Індивідуальні програми стажування

1. Індивідуальні програми стажування розробляються надавачем послуг у сфері освіти дорослих для кожного здобувача освітніх послуг.

2. Основою для розроблення індивідуальних програм стажування є професійні стандарти, у разі їх відсутності – кваліфікаційні характеристики, завдання роботодавців, вимоги законодавства тощо.

3. Індивідуальна програма стажування затверджується надавачем послуг у сфері освіти дорослих та може містити інформацію про її розробника (розробників) та виконавця (виконавців), найменування, зміст, мову надання освітньої послуги, обсяг (тривалість), перелік очікуваних результатів навчання. Індивідуальна програма стажування може містити також іншу інформацію, що стосується проходження стажування.

4. Обсяг (тривалість) індивідуальної програми стажування визначається відповідно до її фактичної тривалості в годинах або днях чи тижнях, або в кредитах ЄКТС, або в кредитах ЄКСПО.

Стаття 17. Освітні та просвітницькі заходи, освітні проєкти

1. Програми освітніх та просвітницьких заходів можуть проводитися у формі семінарів, практикумів, тренінгів, вебінарів, майстер-класів, курсів тощо і розробляються надавачем послуг у сфері освіти дорослих.

2. Основою для розроблення програм освітніх та просвітницьких заходів можуть бути потреби і запити здобувачів, інших заінтересованих сторін тощо.

3. Обсяг (тривалість) освітніх чи просвітницьких заходів може визначатися відповідно до їх фактичної тривалості в годинах чи днях або в кредитах ЄКТС.

4. Сукупність освітніх чи просвітницьких заходів та/або діяльності, що спрямовані на формування у здобувачів освіти дорослих певного набору результатів навчання, можуть утворювати освітні проєкти для дорослих.

РОЗДІЛ IV**ДОКУМЕНТИ ПРО ОСВІТУ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ У СФЕРІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ****Стаття 18. Документи про освіту дорослих**

1. Порядок виготовлення, видачі та обліку документів про формальну освіту встановлюються на основі спеціальних законів.

2. Доросла особа, яка успішно виконала освітню програму у сфері освіти дорослих отримує відповідний документ.

3. У документі про освіту дорослих, що підлягає реєстрації в ЄДЕБО, зазначаються:

найменування документа про освіту дорослих;

реєстраційний номер документа про освіту дорослих, дата його видачі;

прізвище, ім'я, по-батькові (за наявності) здобувача освіти дорослих;

повне найменування надавача послуг у сфері освіти дорослих (для юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб) або прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) фізичної особи (для фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб – підприємців), що видав документ про освіту дорослих;

найменування (напрямок, тема), обсяг (тривалість) програми неформальної освіти дорослих, неформального професійного навчання, індивідуального плану стажування, програми освітнього або просвітницького заходу, освітнього проекту у годинах та/або кредитах ЄКТС чи ЄКСПО;

досягнуті результати навчання;

найменування посади (у разі наявності), ім'я та прізвище особи, яка підписала документ від імені надавача послуг у сфері освіти дорослих та її підпис, печатка надавача послуг у сфері освіти дорослих (за наявності).

4. Технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та обліку документа про освіту дорослих та його вартість визначається надавачем освітніх послуг у сфері освіти дорослих.

5. Інформація про документи про освіту дорослих може вноситись до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, якщо це передбачено договором про надання освітніх послуг.

Внесення документа про освіту дорослих до Єдиної державної електронної бази з питань освіти є обов'язковим, якщо оплата освітніх послуг здійснювалась за публічні кошти.

Внесення інформації про документи про освіту дорослих здійснюється з урахуванням законодавства про захист персональних даних та інформацію з обмеженим доступом.

Порядок присвоєння реєстраційного номера документа про освіту дорослих в Єдиній державній електронній базі з питань освіти визначається центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 19. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в системі формальної освіти для присудження освітніх кваліфікацій

1. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти дорослих та/або інформальної освіти можуть визнаватися у системі формальної освіти для присудження повних та/або часткових освітніх кваліфікацій.

2. Визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти для присудження повних та/або часткових освітніх

кваліфікацій, зарахування кредитів та/або освітніх компонентів здобувачам освіти здійснюється закладами освіти в установленому законодавством порядку.

3. Документи про освіту дорослих, видані на тимчасово окупованій території України або на території держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом, не визнаються.

Стаття 20. Підтвердження результатів неформального та інформального професійного навчання

1. Підтвердження результатів неформального та інформального професійного навчання здійснюється кваліфікаційними центрами відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Стаття 21. Особисте освітнє портфоліо

1. Особисте освітнє портфоліо особи, за її бажанням, може формуватися, підтримуватися та супроводжуватися в Єдиній державній електронній базі з питань освіти або іншій електронній базі для професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

2. Доросла особа має вільний і необмежений доступ до власного освітнього портфоліо в Єдиній державній електронній базі з питань освіти або іншій електронній базі для професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

3. Єдина державна електронна база з питань освіти або інша електронна база для професій, для яких запроваджено додаткове регулювання можуть надавати дорослій особі послуги відкриття її особистого освітнього портфоліо для обмеженого або необмеженого кола осіб.

РОЗДІЛ V

УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 22. Учасники освітнього процесу у сфері освіти дорослих

1. Учасники освітнього процесу у сфері освіти дорослих є:

здобувачі освіти дорослих;

особи, які провадять освітній процес (надають послуги у сфері освіти дорослих), включаючи практичне навчання здобувачів освіти дорослих, - педагогічні, науково-педагогічні працівники;

наукові працівники, які здійснюють наукову діяльність у сфері освіти дорослих;

працівники, які мають необхідний рівень кваліфікації або досвід роботи і залучаються до професійного та практичного навчання здобувачів освіти дорослих;

фізичні особи, у тому числі фізичні особи – підприємці, які провадять освітню діяльність у сфері освіти дорослих;

інші особи, які залучені до освітнього процесу у сфері освіти дорослих в порядку, що встановлюється надавачем послуг у сфері освіти дорослих.

2. Права і обов'язки учасників освітнього процесу освіти дорослих визначаються Законом України «Про освіту», спеціальними законами та цим Законом.

Стаття 23. Здобувачі освіти дорослих

1. Здобувачами освіти дорослих є дорослі особи, що здобувають освіту за будь-яким складником освіти дорослих.

2. Здобувачі освіти дорослих мають право на:

вільний вибір програм (заходів) та надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих, крім випадків передбачених законодавством або трудовим договором;

якісні освітні послуги у сфері освіти дорослих;

територіальну доступність освіти дорослих;

безпечність освіти дорослих;

доступ до інформації про послуги освіти дорослих;

визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, неформальному професійному навчанні;

індивідуальну освітню траєкторію та врахування індивідуального темпу навчання під час здобуття освіти дорослих.

Додаткові права здобувачів освіти дорослих можуть бути передбачені в договорі про надання освітніх послуг у сфері освіти дорослих.

3. Здобувачі освіти дорослих зобов'язані:

відповідально ставитися до вибору освітньої програми та надавача послуг у сфері освіти дорослих;

з повагою ставитися до всіх учасників процесу освіти дорослих, дотримуватися правил етичної поведінки;

дотримуватися умов договору про надання послуг освіти дорослих (за наявності);

дотримуватись академічної доброчесності;

виконувати вимоги освітніх програм і системи контролю знань, умінь і навичок;

відвідувати заняття;

виконувати під час проходження практичної підготовки вимоги нормативно-правових актів, які регулюють працю працівників відповідних підприємств, установ, організацій;

дотримуватись правил охорони праці та техніки безпеки під час навчання;
виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

Додаткові обов'язки здобувачів освіти дорослих можуть бути передбачені в договорі про надання освітніх послуг у сфері освіти дорослих.

Стаття 24. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові та інші працівники в системі освіти дорослих.

1. Освітню та дослідницьку діяльність у сфері освіти дорослих здійснюють педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники, які мають необхідні професійні компетентності.

2. Педагогічні, науково-педагогічні та інші працівники у сфері освіти дорослих можуть виконувати обумовлені особливостями навчання дорослих трудові функції відповідно до трудового договору або договору про надання освітніх послуг.

3. Підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників, працівників, які залучаються до професійного та практичного навчання здобувачів освіти дорослих, може здійснюватися надавачами послуг у сфері освіти дорослих.

Обсяг підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників, які здійснюють освітній процес у сфері освіти дорослих протягом п'яти років не може бути меншим ніж шість кредитів ЄКТС.

4. Педагогічна, науково-педагогічна діяльність у сфері післядипломної освіти прирівнюється до педагогічної, науково-педагогічної діяльності педагогічних або науково-педагогічних працівників у закладах освіти, що здійснюють освітню діяльність на відповідних рівнях освіти.

РОЗДІЛ VI

НАДАВАЧІ ПОСЛУГ У СФЕРІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Стаття 25. Статус та засади діяльності надавачів послуг у сфері освіти дорослих

1. Організаційно-правова форма, тип, структура надавачів послуг у сфері освіти дорослих, що є юридичними особами, їхні цілі і завдання визначаються засновником і зазначаються в установчих документах.

Надавачем послуг у сфері освіти дорослих також може бути фізична особа або фізична особа-підприємець.

2. Надавач послуг у сфері освіти дорослих залежно від засновника може бути державним – засновником є орган державної влади, комунальним – засновником є сільська, селищна, міська рада територіальної громади, районна, обласна рада, приватним – засновником є фізична та/або юридична особа приватного права.

3. Надавачі послуг у сфері освіти дорослих всіх типів і форм власності мають рівні права і обов'язки у провадженні освітньої діяльності відповідно до законодавства.

4. Заклади освіти, підприємства, установи та організації можуть створювати підрозділи, що надають послуги у сфері освіти дорослих. Такі підрозділи набувають права та обов'язки надавача послуг у сфері освіти дорослих.

5. Інформація про надавача послуг у сфері освіти дорослих, який видає документи про освіту дорослих, в установленому порядку вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти якщо він надає послуги за публічні кошти або за ініціативою надавача освітніх послуг.

6. Інформація про надавача послуг у сфері освіти дорослих, який має намір отримувати або отримує фінансування з державного та/або місцевого бюджетів, є відкритою і оприлюднюється на офіційних вебсайтах або в інших загальнодоступних джерелах (з урахуванням законодавства про інформацію з обмеженим доступом).

Стаття 26. Права та обов'язки надавачів послуг у сфері освіти дорослих

1. Надавачі послуг у сфері освіти дорослих мають право:

на академічну, організаційну, кадрову та фінансову автономію;
розробляти та реалізовувати освітні програми та освітні проекти для дорослих;

самостійно визначати форми організації освітнього процесу, форми здобуття освіти, засоби, методи, строки навчання дорослих;

самостійно визначати обсяг освітніх програм та графік освітнього процесу з урахуванням потреб та компетентностей здобувачів освіти дорослих;

проводити оцінювання здобувачів освіти дорослих з метою підтвердження результатів навчання;

приймати на роботу педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників;

видавати навчально-методичні матеріали, підручники та посібники, наукові праці;

здійснювати заходи морального та матеріального заохочення учасників освітнього процесу у сфері освіти дорослих;

брати участь у міжнародному співробітництві;

звертатися з ініціативою до державних органів щодо вдосконалення законодавства у сфері освіти дорослих;

отримувати фінансову, матеріальну та іншу підтримку від держави, засновників, інших організацій, у тому числі міжнародних, фізичних осіб для

здійснення своєї діяльності у сфері освіти дорослих відповідно до вимог законодавства;

здійснювати інші права, що не суперечать законодавству.

2. Надавачі послуг у сфері освіти дорослих зобов'язані здійснювати свою діяльність дотримуючись принципів академічної доброчесності.

Стаття 27. Типи надавачів послуг у сфері освіти дорослих

1. Здобуття освіти дорослих відповідно до поставлених завдань забезпечують:

надавачі освітніх послуг, що забезпечують здобуття формальної освіти;

заклади післядипломної освіти;

центри освіти дорослих;

підприємства, громадські об'єднання, інші заклади, установи та організації;

фізичні особи, в тому числі фізичні особи - підприємці.

2. Заклад післядипломної освіти – заклад освіти, основним видом діяльності якого є забезпечення безперервного професійного розвитку, зокрема післядипломної освіти, працівників однієї або декількох галузей на загальнодержавному, міжрегіональному або регіональному рівні.

Заклад післядипломної освіти може бути юридичною особою або структурним підрозділом закладу вищої, фахової передвищої або професійної (професійно-технічної) освіти.

Заклади післядипломної освіти, що провадять освітню діяльність з підвищення кваліфікації працівників, обов'язковість якої передбачена законом, повинні отримати ліцензію на відповідну діяльність, крім випадків передбачених законодавством.

Заклад післядипломної освіти за вибором його засновника може мати у своєму найменуванні «центр», «інститут», «академія» тощо. Структура закладу післядипломної освіти, статус і функції його структурних підрозділів визначаються установчими документами закладу післядипломної освіти.

3. Основні структурні підрозділи закладів післядипломної освіти, які забезпечують підвищення кваліфікації для працівників з вищою, фаховою передвищою або професійною (професійно-технічною) освітою відповідно, прирівнюються до структурних підрозділів у закладах освіти, що здійснюють підготовку здобувачів на відповідних рівнях освіти, формуються, здійснюють діяльність відповідно до норм спеціальних законів для закладів освіти відповідного рівня. Центри освіти дорослих можуть бути структурними підрозділами закладу післядипломної освіти.

Заклади післядипломної освіти можуть здійснювати перепідготовку осіб з професійною (професійно-технічною) освітою, підготовку осіб з фаховою

передвищою освітою за іншою спеціальністю та з вищою освітою за іншою спеціальністю (спеціалізацією, предметною спеціальністю, галуззю знань). Така діяльність здійснюється відповідно до вимог законів України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про фахову передвищу освіту» та «Про вищу освіту» відповідно.

4. Центр освіти дорослих – заклад освіти, що діє як юридична особа публічного чи приватного права або структурний підрозділ юридичної особи, основним видом діяльності якого є надання послуг у сфері освіти дорослих (компенсаційна освіта, професійне навчання, додаткова освіта).

Центри освіти дорослих створюються з метою забезпечення потреб в освіті дорослих сільських, селищних, міських територіальних громад.

Центр освіти дорослих може здійснювати діяльність у сфері позашкільної освіти (для осіб віком від 14 років) відповідно до спеціального закону.

Центр освіти дорослих за вибором його засновника може мати у своєму найменуванні «будинок освіти», «народний університет» тощо.

5. Комунальні центри освіти дорослих можуть створюватися органами місцевого самоврядування як юридичні особи публічного права або структурні підрозділи державних (за згодою їх засновників) або комунальних закладів освіти, культури, фізичної культури і спорту, охорони здоров'я тощо.

РОЗДІЛ VII

УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Стаття 28. Органи управління у сфері освіти дорослих

1. Управління у сфері освіти дорослих у межах своїх повноважень здійснюють:

Кабінет Міністрів України;

центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки;

центральний орган виконавчої влади у сфері праці, трудових відносин та зайнятості населення;

центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти;

інші державні органи;

органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування.

2. Професійні спілки та їх об'єднання, організації роботодавців та їх об'єднання беруть участь в управлінні у сфері освіти дорослих.

Стаття 29. Повноваження Кабінету Міністрів України

1. Кабінет Міністрів України через систему органів виконавчої влади:

1) забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері освіти дорослих;

2) організовує розроблення, затверджує та забезпечує виконання державних цільових програм у сфері освіти дорослих;

3) видає у межах своїх повноважень нормативно-правові акти з питань освіти дорослих;

4) безпосередньо або через уповноважений ним орган здійснює права і обов'язки засновника, передбачені цим Законом та іншими законами України, щодо державних центрів освіти дорослих та закладів післядипломної освіти;

5) забезпечує рівні умови розвитку надавачів послуг у сфері освіти дорослих усіх форм власності та сфер управління, створює дієві механізми реалізації передбачених цим Законом прав надавачів послуг у сфері освіти дорослих та здобувачів освіти дорослих;

6) забезпечує розроблення і здійснення заходів щодо створення матеріально-технічної бази та інших умов, необхідних для розвитку державних центрів освіти дорослих та закладів післядипломної освіти, сприяє розвитку надавачів послуг у сфері освіти дорослих усіх форм власності та сфер управління;

7) затверджує порядок та умови передачі в оренду майна (крім земельних ділянок) та обладнання державних центрів освіти дорослих та закладів післядипломної освіти;

8) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 30. Повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки

1. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки:

1) забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти дорослих;

2) провадить аналітично-прогностичну діяльність у сфері освіти дорослих, визначає тенденції її розвитку, вплив демографічної, етнічної, соціально-економічної ситуацій, розвитку окремих видів економічної діяльності, формує стратегічні напрями розвитку освіти дорослих з урахуванням науково-технічного прогресу та інших факторів, узагальнює досвід розвитку освіти дорослих;

3) здійснює нормативно-правове забезпечення функціонування сфери освіти дорослих;

4) у межах сфери управління та відповідно до законодавства формує пропозиції щодо обсягу коштів державного бюджету для забезпечення функціонування державних центрів освіти дорослих та закладів післядипломної освіти;

5) надає методичні рекомендації щодо освітньої діяльності та управління надавачами освітніх послуг у сфері освіти дорослих;

6) здійснює ліцензування освітньої діяльності у сфері освіти дорослих (післядипломна освіта), а також заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням ліцензійних умов;

7) забезпечує збір та реєстрацію даних про освіту дорослих у Єдиній державній електронній базі з питань освіти;

8) за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, здійснює повноваження засновника щодо державних центрів освіти дорослих та закладів післядипломної освіти, зокрема приймає рішення про їх утворення, реорганізацію чи ліквідацію;

9) сприяє розвитку міжнародного співробітництва у сфері освіти дорослих;

10) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

Стаття 31. Повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері праці, трудових відносин та зайнятості населення

1. Центральний орган виконавчої влади у сфері праці, трудових відносин та зайнятості населення:

1) бере участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері освіти дорослих, зокрема щодо професійного навчання зареєстрованих безробітних;

2) бере участь у вивченні потреби в освіті дорослих, вносить пропозиції щодо її пріоритетних напрямів;

3) організовує професійне навчання осіб з числа зареєстрованих безробітних;

4) за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, здійснює повноваження засновника щодо закладів освіти дорослих, зокрема приймає рішення про їх утворення, реорганізацію чи ліквідацію;

5) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

Стаття 32. Повноваження центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти

1. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти:

1) проводить інституційний аудит закладів післядипломної освіти, які надають освітні послуги за публічні кошти;

2) проводить інституційний аудит інших надавачів послуг у сфері освіти дорослих, засновником яких є держава або орган місцевого самоврядування;

3) затверджує рекомендації надавачам послуг у сфері освіти дорослих щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

4) у межах повноважень, визначених законом, здійснює державний нагляд (контроль) за дотриманням законодавства у сфері освіти дорослих;

5) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

Стаття 33. Повноваження інших державних органів

1. Інші державні органи у межах своїх повноважень:

1) беруть участь у реалізації державної політики у сфері освіти дорослих;

2) сприяють розвитку освіти дорослих для відповідних галузей або видів професійної діяльності;

3) подають центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки пропозиції щодо розвитку освіти дорослих;

4) забезпечують виконання цільових державних програм у сфері освіти дорослих;

5) за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, здійснює повноваження засновника щодо державних центрів освіти дорослих та закладів післядипломної освіти, зокрема приймає рішення про їх утворення, реорганізацію чи ліквідацію;

6) здійснюють інші повноваження відповідно до законодавства.

Стаття 34. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування

1. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські, районні державні адміністрації та органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень:

1) беруть участь у реалізації державної політики у сфері освіти дорослих;

2) сприяють розвитку мережі надавачів послуг у сфері освіти дорослих на відповідній території;

3) забезпечують доступність та якість освіти дорослих на відповідній території;

4) забезпечують виконання регіональних програм у сфері освіти дорослих;

5) у межах компетенції та відповідно до законодавства формують та затверджують обсяги фінансування для здобуття освіти дорослих за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету;

6) вивчають потребу у освітніх програмах для дорослих на місцях і вносять Кабінету Міністрів України пропозиції щодо переліку пріоритетних напрямів на відповідний рік для фінансування проектів в сфері освіти дорослих;

7) беруть участь у моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти у центрах освіти дорослих та закладах післядипломної освіти, що перебувають у сфері їх управління;

8) здійснюють повноваження засновника щодо комунальних надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих, зокрема приймають рішення про їх утворення, реорганізацію чи ліквідацію;

9) здійснюють інші повноваження у сфері освіти дорослих відповідно до законодавства.

Стаття 35. Участь професійних спілок, організацій роботодавців, їх об'єднань в управлінні у сфері освіти дорослих

1. Професійні спілки та їх об'єднання, організації роботодавців та їх об'єднання:

беруть участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері освіти дорослих, зокрема здійсненні заходів, передбачених колективними договорами і угодами;

здійснюють громадський контроль за дотриманням законодавства у сфері освіти дорослих;

спільно з органами державної влади беруть участь у моніторингу ринку праці та прогнозуванні запитів економіки на підготовку фахівців.

Стаття 36. Національна рада з питань освіти дорослих та громадянської освіти

1. З метою розроблення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у сфері освіти дорослих, у тому числі громадянської освіти центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки може створити постійно діючий дорадчий орган – Національну раду з питань освіти дорослих та громадянської освіти (далі – Рада).

2. Основними завданнями Ради є:

моніторинг та аналіз потреб в освіті дорослих;

узагальнення світового та вітчизняного досвіду освіти дорослих;

аналіз стану освіти дорослих в Україні;

визначення пріоритетних напрямів громадянської освіти;

надання пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері освіти дорослих;

сприяння залученню представників інститутів громадянського суспільства, українських і міжнародних експертів до розвитку освіти дорослих;

розроблення методичних рекомендацій для надавачів послуг у сфері освіти дорослих щодо підвищення якості та вдосконалення освітніх програм у сфері освіти дорослих;

4. Склад Ради має складати не менше п'ятнадцяти осіб.

5. Рада формується з представників центральних органів виконавчої влади у сфері освіти і науки, молоді, фізичної культури і спорту, економіки, праці, трудових відносин та зайнятості населення, культури та інформаційної політики, спільних представницьких органів сторони роботодавців та професійних спілок, делегованих в установленому порядку, а також представників громадських об'єднань, надавачів послуг у сфері освіти дорослих, наукових та експертних організацій, у тому числі зарубіжних, які призначаються за результатами конкурсного відбору.

6. Членом Ради може бути особа, яка має вищу освіту, досвід роботи на керівних посадах, посадах наукових, науково-педагогічних працівників не менше 5 років, володіє державною мовою та/або мовою з числа офіційних мов Ради Європи. Додаткові вимоги до членів Національної ради з питань розвитку освіти дорослих та громадянської освіти можуть встановлюватися Положенням про Національну раду з питань освіти дорослих та громадянської освіти.

7. Голова, заступник голови та секретар Ради обираються на першому засіданні Ради з числа її членів строком на період їх повноважень.

8. Положення про Раду затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

РОЗДІЛ VIII

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ В СИСТЕМІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Стаття 37. Система забезпечення якості освіти дорослих

1. Система забезпечення якості освіти дорослих включає:

систему забезпечення якості надавачами послуг в системі освіти дорослих (внутрішня система забезпечення якості освіти дорослих);

зовнішню систему забезпечення якості освіти дорослих.

2. Внутрішня система забезпечення якості освіти дорослих може включати:

політику та процедури забезпечення якості надавача послуг у сфері освіти дорослих;

правила і процедури розроблення програм освіти дорослих;

забезпечення академічної доброчесності;

оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання дорослих (у випадку, якщо передбачене таке оцінювання);

забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації процесу освіти дорослих;

забезпечення публічної інформації про діяльність та освітні програми надавача послуг у сфері освіти дорослих;

атестацію педагогічних (науково-педагогічних) працівників;

інші процедури та заходи, що визначаються внутрішніми документами надавача послуг у сфері освіти дорослих.

3. Зовнішня система забезпечення якості освіти дорослих включає:

ліцензування освітньої діяльності у сфері освіти дорослих у випадках, передбачених цим Законом;

інституційний аудит надавачів послуг у сфері освіти дорослих у визначених цим Законом випадках;

добровільну акредитацію в системі освіти дорослих.

Стаття 38. Забезпечення академічної доброчесності у сфері освіти дорослих

1. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності надавачами послуг у сфері освіти дорослих визначаються на засадах Закону України «Про освіту».

2. Забезпечення академічної доброчесності у сфері освіти дорослих передбачає створення надавачами послуг у сфері освіти дорослих які здійснюють освітню діяльність на певних рівнях формальної освіти, або видають документи про освіту дорослих, порядку виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, встановлення академічної відповідальності працівників та здобувачів за конкретні порушення академічної доброчесності.

3. Використання освітніх програм, розроблених іншими надавачами освітніх послуг у сфері освіти дорослих, здійснюється за їх письмовою згодою.

Стаття 39. Ліцензування діяльності у сфері освіти дорослих

1. Ліцензуванню підлягає освітня діяльність у сфері освіти дорослих (післядипломна освіта) з:

1) підвищення кваліфікації працівників, обов'язковість якої передбачена законом;

2) підготовки в інтернатурі у сфері охорони здоров'я.

Ліцензування формальної освіти здійснюється відповідно до спеціальних законів.

2. Для отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності здобувач ліцензії подає до органу ліцензування заяву та документи в електронному

вигляді через Єдину державну електронну базу з питань освіти, що підтверджують відповідність забезпечення освітнього процесу заявника ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері освіти дорослих.

Здобувачі ліцензії та ліцензіати повинні забезпечити виконання ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, що затверджуються відповідно до закону.

На підставі отриманих документів та іншої інформації, що міститься в державних реєстрах, центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки протягом 10 робочих днів з дня одержання заяви про отримання ліцензії та/або розширення провадження освітньої діяльності встановлює наявність або відсутність підстав для залишення заяви без розгляду і в разі їх відсутності встановлює відповідність забезпечення освітнього процесу заявника ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері освіти дорослих шляхом проведення експертизи та приймає відповідне рішення.

У разі ліцензування освітньої діяльності у сфері освіти дорослих вперше, для запровадження освітньої діяльності за освітніми програмами підвищення кваліфікації працівників, обов'язковість якої передбачена законом, або підготовки в інтернатурі у сфері охорони здоров'я, проводиться виїзна ліцензійна експертиза.

Для проведення виїзної ліцензійної експертизи центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки утворює експертну комісію, якщо немає підстав для відмови у видачі/розширенні ліцензії за результатами розгляду документів і заяви про отримання/розширення ліцензії. У разі відмови у видачі/розширенні ліцензії здобувач ліцензії (ліцензіат) може подати нову заяву про отримання/розширення ліцензії не раніше ніж через три місяці з дати прийняття відповідного рішення про відмову.

Строк прийняття рішення про видачу ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері освіти дорослих або про відмову в її видачі за результатами виїзної ліцензійної експертизи становить тридцять робочих днів з дня одержання центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки заяви про отримання ліцензії та/або розширення провадження освітньої діяльності.

3. Підставою для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії за результатом розгляду заяви про отримання ліцензії є:

- 1) встановлення невідповідності здобувача ліцензії ліцензійним умовам;
- 2) виявлення недостовірності даних у підтвердних документах, поданих здобувачем ліцензії.

4. Ліцензія надається рішенням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки про надання суб'єкту господарювання права на провадження освітньої діяльності у сфері освіти дорослих з підвищення кваліфікації працівників, обов'язковість якої передбачена законом, інтернатури у сфері охорони здоров'я в межах ліцензованого обсягу.

Розширення провадження освітньої діяльності у сфері освіти дорослих - це збільшення ліцензованого обсягу з підвищення кваліфікації працівників обов'язковість якої передбачена законом, підготовки в інтернатурі у сфері охорони здоров'я.

Звуження провадження освітньої діяльності у сфері освіти дорослих - це зменшення ліцензованого обсягу з підвищення кваліфікації працівників, обов'язковість якої передбачена законом, підготовки в інтернатурі у сфері охорони здоров'я.

5. Ліцензований обсяг визначає максимальну кількість здобувачів освіти дорослих, яким заклад освіти може одночасно забезпечити підвищення кваліфікації або підготовку в інтернатурі за відповідною спеціальністю.

6. Підставами для переоформлення ліцензії, крім підстав, визначених законами України «Про ліцензування видів господарської діяльності», також є:

1) реорганізація юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття або приєднання;

2) реорганізація або зміна найменування структурного підрозділу (філії) суб'єкта, який провадить освітню діяльність за відповідною спеціальністю у сфері освіти дорослих;

3) зміна найменування чи місцезнаходження (без зміни місця провадження освітньої діяльності) ліцензіата та/або відокремленого структурного підрозділу;

4) зміни в переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

Переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності здійснюється без проведення процедури ліцензування. У разі реорганізації юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття або приєднання переоформлення ліцензії здійснюється на основі ліцензій цих юридичних осіб.

7. Підставою для прийняття рішення про анулювання ліцензії є:

1) заява ліцензіата про анулювання власної ліцензії;

2) наявність у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відомостей про припинення юридичної особи;

3) акт про невиконання розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері освіти дорослих в установлені відповідно до законодавства строки;

4) акт про повторне порушення ліцензіатом ліцензійних умов. Повторним порушенням ліцензіатом ліцензійних умов вважається вчинення протягом двох років з дня видання центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки

розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов нового порушення хоча б однієї з вимог ліцензійних умов, щодо якої видавалося таке розпорядження;

5) акт про виявлення недостовірних даних у документах, поданих ліцензіатом разом із заявою про отримання ліцензії;

6) акт про відмову ліцензіатом у проведенні перевірки центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;

7) несплата коштів за видачу ліцензії.

Рішення про анулювання ліцензії приймається протягом 15 робочих днів з дня виникнення або встановлення підстави для анулювання ліцензії.

8. Підставою для прийняття рішення про звуження провадження освітньої діяльності у сфері освіти дорослих є:

1) заява про звуження провадження освітньої діяльності у сфері освіти дорослих;

2) встановлення використання менше 25 відсотків ліцензованого обсягу протягом календарного року за певною професією, спеціальністю.

У разі наявності зазначених підстав орган ліцензування протягом 15 днів з дня виникнення підстав приймає рішення про звуження провадження освітньої діяльності - припинення ліцензіатом набору на навчання за цією спеціальністю у певному місці провадження освітньої діяльності з наступного року або про зменшення ліцензованого обсягу.

У разі неспроможності ліцензіата забезпечити завершення навчання існуючого контингенту здобувачів освіти за певною професією, спеціальністю, освітньою програмою у певному місці провадження освітньої діяльності у зв'язку з відсутністю кадрового та/або матеріально-технічного забезпечення орган ліцензування приймає рішення про припинення ліцензіатом провадження частини освітньої діяльності - за цією професією, спеціальністю, освітньою програмою у певному місці провадження освітньої діяльності.

9. Переоформлення ліцензії - це зміна інформації в Єдиній державній електронній базі з питань освіти щодо найменування та місцезнаходження ліцензіата, назви професії, спеціальності, освітньої програми за якою видано ліцензію, та/або ліцензованого обсягу.

У разі запровадження нового переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання або внесення змін до нього переоформлення ліцензій здійснюється у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 40. Акредитація у сфері освіти дорослих

1. Акредитація у сфері освіти дорослих - це оцінювання надавача послуг та/або окремих освітніх програм у сфері освіти дорослих щодо ефективності системи внутрішнього забезпечення якості освіти та забезпечення досягнення здобувачами освіти очікуваних результатів навчання.

Акредитація здійснюється з метою визнання якості освітньої діяльності надавача послуг у сфері освіти дорослих та формування його позитивного іміджу і репутації.

2. Акредитація надавача послуг та/або окремих освітніх програм у сфері освіти дорослих здійснюється на добровільних засадах за ініціативою такого надавача.

3. Акредитація надавача послуг та/або окремих освітніх програм у сфері освіти дорослих здійснюється акредитованими в установленому порядку фаховими громадськими об'єднаннями, іншими акредитованими юридичними особами, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності. Акредитацію суб'єктів акредитації у сфері освіти дорослих здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері забезпечення якості освіти в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти, які акредитовані Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, можуть здійснювати акредитацію надавача послуг та/або окремих освітніх програм у сфері освіти дорослих.

4. Забороняється залучення суб'єктів акредитації з держави, яка визнана Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

Стаття 41. Нагляд (контроль) у сфері освіти дорослих

1. В системі освіти дорослих здійснюється державний та громадський нагляд (контроль) для закладів державної та комунальної форм власності.

2. Державний нагляд (контроль) здійснюється центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальними органами, що діють на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені Законом України «Про освіту».

3. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи проводять інституційний аудит відповідно до цього Закону.

4. Громадський нагляд (контроль) в системі освіти дорослих здійснюється відповідно до цього Закону.

5. Контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов здійснює орган ліцензування відповідно до законодавства.

Стаття 42. Інституційний аудит

1. Інституційний аудит надавачів послуг у сфері освіти дорослих проводиться в позаплановому порядку за ініціативою засновника, керівника, колегіального органу управління, вищого колегіального органу громадського самоврядування або наглядової ради відповідного закладу.

2. Порядок проведення позапланового інституційного аудиту надавачів послуг у сфері освіти дорослих затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

РОЗДІЛ IX

ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Стаття 43. Майно надавачів послуг у сфері освіти дорослих

1. Майнові права надавачів послуг у сфері освіти дорослих визначаються відповідно до законодавства з урахуванням їх організаційно-правового статусу та особливостей, визначених цим Законом.

2. Надавачі послуг у сфері освіти дорослих мають право отримувати від державних органів, органів місцевого самоврядування, у тимчасове користування майно (включаючи приміщення, будівлі, споруди, обладнання, транспортні засоби) тощо. Надавачі послуг у сфері освіти дорослих мають право отримувати у власність від юридичних та фізичних осіб матеріальні цінності.

3. Об'єкти та майно державних і комунальних надавачів послуг у сфері освіти дорослих не підлягають приватизації чи використанню не за освітнім призначенням, крім надання в оренду з метою надання послуг, які не можуть бути забезпечені безпосередньо надавачами послуг, пов'язаних із забезпеченням освітнього процесу або обслуговуванням учасників освітнього процесу, з урахуванням визначення органом управління можливості користування державним або комунальним нерухомим майном відповідно до законодавства.

Стаття 44. Фінансування системи освіти дорослих

1. Фінансування освіти дорослих здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

2. Фінансування обов'язкового згідно із законодавством або трудовим договором професійного навчання та післядипломної освіти працівників може здійснюватися за рахунок державного або місцевого бюджетів або за рахунок коштів засновника.

3. Держава здійснює фінансування освіти (навчання) дорослих осіб з особливими освітніми потребами за рахунок коштів державного та/або місцевого бюджетів шляхом оплати освітніх послуг на умовах державного/регіонального замовлення у закладах державної та/або комунальної власності.

4. Фінансування освіти дорослих може здійснюватися шляхом прийняття державних, регіональних або місцевих програм фінансування за пріоритетними напрямками освіти дорослих, визначеними цим Законом та/або додатковими пріоритетними напрямками, що визначаються Кабінетом Міністрів України або органами місцевого самоврядування на певний строк. Вибір надавачів послуг у сфері освіти дорослих для реалізації державних або місцевих програм фінансування освіти дорослих здійснюється на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України або місцевим органом влади відповідно.

5. Держава вживає заходи щодо економічного стимулювання і сприяє зниженню фінансових бар'єрів до здобуття освіти дорослими особами шляхом:

запровадження індивідуальних рахунків, ваучерів на здобуття освіти дорослих;

надання субсидій і пільгових кредитів на здобуття освіти дорослих;

відшкодування витрат на проїзд і проживання для участі в програмах освіти дорослих;

здійснення соціальних виплат безробітним або особам з низькою кваліфікацією, які здобувають освіту дорослих;

реалізації інших форм соціальної підтримки дорослих осіб під час здобуття ними освіти;

інших заходів та інструментів.

7. Держава щорічно оплачує розроблення та безстрокове розміщення у вільному доступі не менше ста освітніх програм та відповідних навчальних курсів обсягом, які спрямовані на задоволення потреб громадян в особистісно орієнтованій освіті і навчанні, громадянській освіті. Використання цих курсів надавачами освітніх послуг у сфері освіти дорослих для реалізації власних освітніх програм є частковим фінансуванням здобуття освіти дорослих за публічні кошти.

Стаття 45. Фінансово-господарська діяльність надавачів послуг у сфері освіти дорослих

1. Джерелами фінансування надавачів послуг у сфері освіти дорослих можуть бути:

державний бюджет;

місцеві бюджети;

плата за надання освітніх послуг у сфері освіти дорослих;

кошти українських, міжнародних та зарубіжних організацій;

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

Український культурний фонд;
кошти роботодавців;
інші джерела, не заборонені законодавством.

РОЗДІЛ X

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ

Стаття 46. Міжнародне співробітництво в сфері освіти дорослих

1. Держава сприяє гармонізації законодавчих та інших нормативно-правових актів України у сфері освіти дорослих з аналогічними міжнародними документами та імплементації найважливіших положень міжнародних документів.

2. Держава здійснює заходи щодо розвитку та зміцнення взаємовигідного міжнародного співробітництва у сфері освіти дорослих відповідно до двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів.

3. Міжнародне співробітництво українських надавачів послуг у сфері освіти дорослих реалізується шляхом:

співпраці з міжнародними організаціями та асоціаціями, що працюють у сфері освіти дорослих;

співпраці з зарубіжними та міжнародними надавачами послуг у сфері освіти дорослих;

співробітництва з міжнародними професійними асоціаціями, що здійснюють професійне навчання;

залученню коштів міжнародних фондів, установ та організацій для виконання проектів та програм у сфері освіти дорослих;

участі у міжнародних дослідженнях у сфері освіти дорослих.

4. Держава створює умови для міжнародного співробітництва надавачів послуг у сфері освіти дорослих усіх форм власності, сприяє участі в заходах та проектах таких організацій учасників процесу освіти дорослих відповідно до міжнародних договорів.

РОЗДІЛ XI

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування крім:

частини третьої статті 7, частини третьої статті 8, абзацу другого частини другої статті 12, частини п'ятої статті 27, частини сьомої статті 44, що набирають чинності з 1 січня 2023 року;

абзацу другого та третього частини третьої статті 12, що набирають чинності з 1 червня 2025 р., до набрання її чинності дорослі вступники на навчання для здобуття вищої освіти на основі профільної середньої освіти,

фахової передвищої освіти, початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста) вступають до закладів освіти за результатами вступних випробувань;

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Законі України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2017, № 38-39, ст. 380):

пункт 26 частини першої статті 1 доповнити знаками та словами «Про освіту дорослих»;

частину третю статті 8 викласти в такій редакції:

«3. Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може визнаватися в системі формальної освіти, завершуватися присвоєнням повних та/або часткових професійних кваліфікацій;».

Статтю 18 викласти в такій редакції:

«Стаття 18. Система освіти дорослих

1. Освіта дорослих, що є складовою системи освіти, спрямована на реалізацію права кожної повнолітньої особи на безперервне навчання впродовж життя з урахуванням її особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки.

2. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування створюють умови для формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих.

3. Особа має право на вільний вибір закладу освіти, установи, організації, іншого надавача послуг у сфері освіти дорослих, видів, форм, темпу здобуття освіти та освітньої програми в межах здобуття освіти дорослих.

4. Систему освіти дорослих становлять:

складники освіти дорослих;

учасники освітнього процесу;

надавачі послуг у сфері освіти дорослих;

суб'єкти, що здійснюють управління, нагляд та контроль у сфері освіти дорослих;

науково-методичні (навчально-методичні) установи.

5. Складниками освіти дорослих є:

додаткова – особистісно орієнтована освіта і навчання;

громадянська освіта;

безперервний професійний розвиток працівників, у тому числі післядипломна освіта;

компенсаторна освіта;

формаційна освіта.

6. Держава створює умови для реалізації усіх складників освіти дорослих.».

Частину першу статті 72 доповнити абзацом такого змісту:

«первинну статистичну інформацію щодо усіх складників системи освіти у тому числі освіти дорослих, що надається Єдиною державною електронною базою з питань освіти або іншої електронної бази для професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.».

2) у Законі України «Про запобігання корупції» (Відомості Верховної Ради України, 2014, № 49, ст. 2056):

пункт 1 частини першої статті 25 викласти в такій редакції:

«1) займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, освітньої (у тому числі надання освітніх послуг у сфері освіти дорослих), наукової, експертної і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;».

3) у Законі України «Про позашкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2000, № 46, ст. 393):

частину шосту статті 5 після слова «клуби» доповнити знаком та словами «, центри освіти дорослих (для осіб віком від 14 років)».

4) у Законі України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2014, № 37-38, ст. 2004):

частину четверту статті 44 доповнити абзацами такого змісту:

«Громадяни України та інші категорії осіб, які згідно з цим Законом мають рівне з громадянами України право на освіту дорослих, і мають не менше семи років страхового стажу у значенні Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», мають право здобувати вищу освіту повторно за іншою спеціальністю за рахунок пільгових довгострокових кредитів, цільових пільгових державних кредитів для здобуття фахової передвищої, вищої освіти в закладах освіти всіх форм власності на конкурсній основі.

Дорослі вступники на навчання для здобуття вищої освіти (крім освітніх програм, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання) за іншою спеціальністю (спеціалізацією, предметною спеціальністю, галуззю знань), за здобутим раніше рівнем вищої освіти (не нижче першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) або

після здобуття більш високого рівня вищої освіти складають вступні випробування в закладі вищої освіти.

Для дорослих вступників на навчання для здобуття вищої освіти на основі профільної середньої освіти, фахової передвищої освіти, початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста), які мають не менше п'яти років страхового стажу в значенні Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» або визначені закон учасниками бойових дій, прийняття на навчання до закладів вищої освіти може здійснюватися на основі тесту загальних навчальних компетентностей для дорослих у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Зовнішнє незалежне оцінювання у форматі тесту загальних навчальних компетентностей для дорослих проводиться один раз на рік за кошти державного бюджету з можливістю перескладання до трьох разів на рік за кошти фізичних та юридичних осіб.».

4) у Законі України «Про основні засади молодіжної політики» (Відомості Верховної Ради України, 2021, № 28, ст. 233):

статтю 14 доповнити новою частиною такого змісту:
«4. Підготовка молодіжних працівників здійснюється у тому числі і шляхом освіти дорослих.».

5) у Законі України «Про фахову передвищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2019, № 30, ст. 119):

статтю 43 доповнити пунктом 15 такого змісту:

«15. Громадяни України та інші категорії осіб, які згідно з цим Законом мають рівне з громадянами України право на освіту дорослих і мають не менше семи років страхового стажу у значенні Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», мають право здобувати фахову передвищу освіту повторно за іншою спеціальністю за рахунок пільгових довгострокових кредитів, цільових пільгових державних кредитів для здобуття фахової передвищої, вищої освіти в закладах освіти всіх форм власності на конкурсній основі.».

6) у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997, № 24, ст. 170):

частину першу статті 26 глави 1 розділу II доповнити такими пунктами:

«59) сприяння розвитку мережі надавачів послуг у сфері освіти дорослих на відповідній території;

60) у межах компетенції та відповідно до законодавства формування та затвердження обсягів фінансування для здобуття освіти дорослих за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету;

61) здійснення повноважень засновника щодо комунальних надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих, зокрема приймають рішення про їх утворення, реорганізацію чи ліквідацію.»;

підпункт 2 пункту «а» статті 32 глави 2 розділу II викласти в такій редакції:

«2) забезпечення здобуття повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних і комунальних закладах освіти, створення необхідних умов для виховання дітей та молоді, розвитку здібностей, професійної орієнтації, продуктивної праці, громадянських компетентностей учнів, молоді та дорослого населення, сприяння діяльності дошкільних та позашкільних закладів освіти, дитячих, молодіжних та науково-просвітницьких організацій, надавачів послуг у сфері освіти дорослих;»;

пункт «б» статті 32 глави 2 розділу II доповнити підпунктами такого змісту:

«12) забезпечення виконання регіональних програм у сфері освіти дорослих;

13) вивчення потреб в освітніх програмах для дорослих на місцях і внесення пропозицій на розгляд відповідної ради переліку пріоритетних напрямів освіти дорослих для фінансування на відповідний рік;

14) участь у моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти у центрах освіти дорослих, що перебувають у сфері їх управління.».

3. Кабінету Міністрів України протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативні акти у відповідність із цим Законом, забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.

4. Установити, що:

норма Закону, визначена частиною третьою статті 19 не стосується договорів про надання освітніх послуг, що були укладені до набрання чинності цього закону;

перший склад Національної ради з питань розвитку освіти дорослих та громадянської освіти формується протягом шести місяців з дня набуття чинності цим Законом.

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту Закону України

«Про освіту дорослих»

I. Визначення проблеми

Законопроект пропонує врегулювати суспільні відносини, що є пріоритетними для особи. Зокрема, сфера її професійного розвитку, суспільних відносин і активності на рівні громади, регіону і держави, а також особистісних потреб, що не завжди можуть бути реалізовані у формальних суспільних відносинах, але є важливими для особистості. Тому проблема, що потребує врегулювання прийняттям законопроекту, є багатовекторною, охоплює широкий спектр суспільних відносин на різних рівнях і в різних сферах.

На сьогодні сфера освіти дорослих регулюється законодавством, що відображене в різних законах та нормативно-правових актах, прийнятих у різний час, а відтак, норми яких суперечать одна одній, не враховують сучасний стан суспільних відносин у різних сферах, їх перспективи розвитку та світові тенденції.

Статтею 10 Закону України «Про освіту» визначено складники системи освіти, у тому числі освіту дорослих. Кожен із складників має свої особливості, що вимагають унікальних інструментів та механізмів регулювання. Наразі усі складники, окрім освіти дорослих, регулюються спеціальними законами. Усвідомлення системи освіти дорослих, що має свої особливості, мету, цілі і завдання потребує прийняття спеціального закону, яким буде завершено законодавче оформлення системи освіти і таким чином забезпечено реалізація принципу навчання впродовж життя. Зазначене повністю відповідає світовим тенденціям і зобов'язанням України відповідно до міжнародних угод.

Здатність набувати нових навичок, знань, розвивати прихований потенціал набуває все більшого значення. ЮНЕСКО у своїй оцінці про майбутнє сфери праці зазначає, що характер нашого життя різко змінюється, у зв'язку з тенденціями покликаними «четвертою промисловою революцією», в основі якої лежать автоматизація, перехід на цифрові технології, зростання зайнятості на підприємствах ІТ-сфери й застосування штучного інтелекту. Результатом є застарівання існуючих навичок і зростання попиту на нові. Тому освіта дорослих повинна відіграти ключову роль у забезпеченні рівного для усіх осіб доступу до нових можливостей. Крім цього, демографічні зміни, зростаюча мобільність населення, зміна моделей споживання й виробництва, невизначеність сучасного життя та праці вимагають наявності у людини таких якостей як здатність до адаптації, усвідомлення потреби в безперервному навчанні. На державу покладається обов'язок створити дієву систему освіти впродовж життя, що забезпечить можливість реалізації потреб людини в усіх її суспільних та особистісних проявах (<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000187789/PDF/187789qaa.pdf.multi>).

Отже, структурно-технологічні перебудови ринкових відносин у світі та в Україні, високий рівень розвитку і автоматизації процесів створює умови

МОН № 1/22528-21 від 22.12.2021

Підписав: Шкарлет Сергій Миколайович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000F1702F00157B8500

Дійсний: з 26.06.2020 00:00:00 по 26.06.2022 00:00:00

адаптованого до вимог сучасності за професійною придатністю, гнучкістю, мобільністю, вмотивованістю, інноваційністю, моральністю тощо. Крім зазначеного, загальносвітовими викликами є зміна клімату, коронакриза та інші фактори, що вимагають нетривіальних рішень стосовно зміни структури економіки, визначення пріоритетів та шляхів подальшого її розвитку. За даними Національного інституту стратегічних досліджень пріоритетними цілями до 2030 року для нашої країни будуть: структурна модернізація, що включатиме першочергове створення законодавчих умов для її здійснення; зростання зайнятості, що включає узгодження кваліфікацій з ринком праці та сприяння самозайнятості населення; справедливу систему соціального захисту, що включає сталий соціальний розвиток громад тощо (<https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-12/ukraine-2030-1.pdf>).

Сучасний ринок праці в Україні характеризується професійно-кваліфікаційним дисбалансом робочої сили, неоднорідністю кон'юнктури, недостатньою кількістю спеціалістів у провідних економічних галузях, збільшенням відсотка безробітних серед економічно активного населення, у тому числі осіб з обмеженими можливостями. За даними державної служби статистики у 2020 році кількість безробітного населення у віці 15-70 років становила 1674,2 тис. осіб (у 2019 році – 1487,7 тис. осіб). З них близько 30% були вивільнені з економічних причин, близько 34% - за власним бажанням/за згодою сторін, понад 9% - не змогли працевлаштуватися після закінчення закладів освіти різного рівня. Навантаження зареєстрованих безробітних на одну вакансію перевищує 3 особи. Із зайнятого населення переважають ті, хто працює за наймом – близько 85%, близько 14% - самозайняте населення і лише близько 1% є роботодавцями (<http://www.ukrstat.gov.ua/>).

Тому, в умовах євроінтеграції та економічного розвитку країни важливим завданням держави є створення належних умов для професійного навчання, підвищення кваліфікації робочої сили упродовж життя, запровадження механізмів з оцінювання результатів неформального, інформального навчання, сприяння працевлаштуванню за професійними здібностями відповідно до кваліфікаційних вимог роботодавця, розширенню можливостей для самозайнятості населення.

Не менш важливим є завдання щодо залучення громадян до суспільного життя на різних рівнях: громади, регіону, країни. Усвідомлення особистих можливостей впливу на суспільні процеси має базуватися на знанні природи цих процесів, розумінні законів їх розвитку і особистої відповідальності. Розвиток громадянських компетентностей громадян для потреб суспільних відносин набуває все більшої актуальності. В цьому контексті проблемними явищами є зосередження освітньої діяльності щодо формування громадянських компетентностей на рівні формальної освіти, обмежене коло суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні послуги, низький рівень участі населення у відповідних заходах. Необізнаність та пасивність населення створюють загрози для реалізації амбітних планів розвитку країни.

Важливим, також, є завдання щодо створення необхідних умов для особистісного розвитку кожної особистості, де першочерговим є забезпечення

доступу до якісних освітніх ресурсів, провайдерів надання освітніх послуг, створення системи стимулів і мотивацій як для навчання, так і для надання відповідних освітніх послуг, становлення і розвитку мережі відповідних інституцій. Вирішення зазначеного завдання сприятиме самореалізації громадян, їх залучення до суспільного і економічного життя країни.

Отже, динаміка розвитку технологій, суспільних відносин і особистих потреб громадян, умов невизначеності найближчої перспективи формулюють вимоги до системи освіти дорослих, - важливого складника системи освіти, значення і вага якого для професійного і особистісного розвитку особи впродовж життя постійно збільшується.

Шляхами вирішення зазначених проблем є:

упорядкування системи освіти дорослих як окремого складника системи освіти на законодавчому рівні, визначення її складників та їх специфіки;

створення законодавчих механізмів, що сприятимуть: розвитку мережі надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих, залученню усіх заінтересованих сторін до визначення пріоритетних напрямів розвитку освіти дорослих і громадянської освіти, розширенню доступу осіб до фахової передвищої, вищої освіти за кошти пільгових кредитів;

створення мотиваційних механізмів для розроблення освітніх програм та відповідних навчальних онлайн курсів та забезпечення вільного доступу до них усіх бажаючих;

створення можливостей розвитку особи, її самореалізації в професійній сфері та соціумі;

створення механізмів мотивації особи для навчання впродовж усього життя, формування «моди» на освіту дорослих.

Проект Закону України «Про освіту дорослих» розроблено на виконання плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106, протокового рішення засідання Уряду від 25 жовтня 2017 року (протокол № 61) щодо схвалення Плану організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України від 5 вересня 2017 р. № 2145-7111 «Про освіту» та пункту 9 розділу I Плану підготовки проектів нормативно-правових актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України «Про освіту», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2017 № 1475.

Законопроект враховує досвід і основні рекомендації Європейського Союзу з питань розвитку освіти впродовж життя, освіти дорослих та вітчизняні напрацювання із зазначеного питання.

Зокрема, взято до уваги основні завдання у сфері освіти впродовж життя (освіти дорослих), визначених Європейською Комісією (Proposal for a COUNCIL RECOMMENDATION on Key Competences for LifeLong Learning. Brussels, 17.1.2018 SWD (2018) 14 final), та оновлену редакцію ключових компетентностей для навчання впродовж життя.

Враховано рекомендації Європейської комісії, що визначають основні принципи освіти дорослих (Memorandum of Continuing Education in Europe.-Lisbon.-2000).

Основні групи (підгрупи), на які справляється вплив при підготовці проєкту:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Держава	+	–
Суб'єкти господарювання	+	–
Громадяни	+	–

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою ринкових механізмів:

проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки питання, що порушуються, не стосуються механізмів стихійного регулювання ціни, темпів і пропорцій суспільного виробництва. Сфера освіти дорослих потребує встановленню законодавчих норм, що забезпечуватимуть можливості її розвитку для найкращого забезпечення потреб особи, суспільства та економіки.

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою діючих регуляторних актів:

проблема не може бути розв'язана за допомогою чинних законодавчих актів, оскільки система освіти дорослих, як складник системи освіти, визначена частиною першою статті 10 та статтею 18 Закону України «Про освіту», лише з 2018 року. На сьогодні складові системі освіти дорослих в різних сферах регламентуються різними законодавчими актами. Існує нагальна потреба формування єдиної законодавчої основи для забезпечення розвитку освіти дорослих відповідно до сучасних потреб економіки, суспільства та особи, з урахуванням світових тенденцій та міжнародних рекомендацій.

II. Цілі державного регулювання

Проект закону розроблено з метою законодавчого врегулювання системи освіти дорослих для забезпечення належних умов особистісного та професійного розвитку особистості її суспільної активності на різних рівнях (в житті громади, регіону, держави).

Зазначену мету планується досягти за допомогою застосування єдиних вимог до освіти дорослих як складника системи освіти.

Цілями регулювання є:

закріплення освіти дорослих як окремого складника системи освіти, що має суспільну цінність (визначення функцій, тезаурусу, структури і форм);

забезпечення можливостей для професійного розвитку, підвищення кваліфікації працівників упродовж життя, запровадження механізмів з оцінювання результатів неформального, інформального навчання, сприяння

працевлаштуванню за професійними здібностями відповідно до кваліфікаційних вимог роботодавця;

створення умов для особистісного розвитку людини незалежно від віку;

створення мотиваційних механізмів для суспільної активності людини на рівні громади, регіону і держави;

створення умов для доступу дорослих осіб до здобуття різних рівнів формальної освіти з урахуванням їхніх можливостей та досвіду;

створення умов для розвитку мережі надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих різного спрямування;

створення умов для вироблення та реалізації освітньої політики у сфері освіти дорослих місцевими органами влади на регіональному, місцевому рівнях, на рівні конкретної громади;

вироблення в суспільстві розуміння необхідності безперервного навчання та «тренд» на нього.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Існуюча ситуація залишається без змін	Не забезпечує досягнення цілей. Припускається можливість несистемного регулювання існуючої проблеми стосовно професійного удосконалення і розвитку працівників в окремих сферах та секторах (галузях) економіки. Поза увагою залишаються нагальні питання особистісного розвитку людини, її активної та ефективної діяльності в суспільній сфері, доступності освітніх послуг через відсутність суб'єктів відповідної діяльності. Крім зазначеного, існує ризик погіршення міжнародного іміджу країни через невиконання взятих на себе зобов'язань.
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проекту Закону	Створюється законодавча основа для розвитку системи освіти дорослих з урахуванням інтересів особи, потреб економіки і держави. Запровадження альтернативи повністю забезпечує досягнення задекларованих цілей для вирішення проблеми. Передбачається задоволення інтересів усіх зацікавлених сторін: особи, суб'єктів господарювання (заклади освіти) та держави.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Існуюча ситуація залишається без змін	Відсутні. Збереження існуючого становища даватиме можливість ситуативного вирішення завдань в окремих сферах здебільшого у сфері професійного розвитку працівників. Поза увагою залишаються особистий розвиток громадян та інтереси громад, не вирішеним залишиться організація та поширення на різних рівнях просвітницької діяльності.	Передбачаються негативні тенденції у зв'язку з неприйняттям законопроекту. Зокрема: обмеження щодо особистісного розвитку людини, її участі в суспільному житті; відсутність надавачів послуг у сфері освіти дорослих, їх

		необхідної кількості обмежить доступність освітніх послуг для дорослого населення країни; обмеження доступності формальної освіти для дорослого населення через існуючу систему конкурсного відбору, що не враховує спроможності, набутий досвід зазначеною категорією громадян, а також через відсутність державної підтримки у вигляді пільгового кредитування; погіршення міжнародного іміджу країни через невиконання взятих на себе зобов'язань.
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проекту закону	Прийняття проекту дозволить розв'язати визначені проблеми в цілому та забезпечить досягнення задекларованих цілей. Зокрема: на законодавчому рівні буде визначено функції, структуру, форми освіти дорослих, вимоги щодо особливостей провадження відповідної освітньої діяльності, права і обов'язки учасників освітнього процесу; забезпечено можливості для професійного розвитку, підвищення кваліфікації працівників упродовж життя відповідно до кваліфікаційних вимог роботодавця; забезпечено сприяння розвитку мережі надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих різного спрямування; створено умови для вироблення та реалізації освітньої політики у сфері освіти дорослих місцевими органами влади на регіональному, місцевому рівнях, на рівні конкретної громади; розуміння необхідності безперервного навчання буде закріплено на рівні свідомості людей і суспільства; запроваджені елементи саморегулювання забезпечуватимуть гнучкість системи освіти дорослих; позитивний імідж країни на міжнародному рівні через виконання взятих на себе зобов'язань.	Додаткові витрати бюджету відсутні. Державна підтримка здобуття різних рівнів освіти через пільгове кредитування здійснюватиметься в межах бюджетних видатків передбачених відповідною бюджетною програмою на відповідний рік. Так, відповідно до бюджетної програми 2201210 Надання пільгових довгострокових кредитів для здобуття фахової передвищої та вищої освіти (додаток № 4 до Закону України «Про державний бюджет України на 2021 рік») на фінансування пільгових кредитів для здобуття вищої та фахової передвищої освіти було передбачено 22200,0 тис. грн.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Існуюча ситуація залишається без змін	Відсутні	Передбачаються негативні тенденції: - відсутність розгалуженої мережі надавачів освітніх послуг; - обмеження доступності освітніх послуг для особистого та професійного розвитку; - відсутність мотивації для саморозвитку; - витрати, пов'язані з необхідністю здобуття формальної освіти за іншою спеціальністю.
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проєкту закону	На різних рівнях (населеного пункту, громади, регіону) створюються інституції, що забезпечують різноманітні освітні потреби громадян. Забезпечується територіальна доступність освітніх послуг. Створюються умови для самореалізації особи в професії, суспільній (громадянській) діяльності. Визначено умови надання державної підтримки для здобуття вищої та фахової передвищої освіти (пільгове кредитування). Створено умови для участі населення у визначенні пріоритетних напрямів освіти дорослих відповідно до потреб громади, регіону, держави. Створено мотиваційні механізми для навчання впродовж життя, особистісного розвитку людини незалежно від віку. Запроваджено мотиваційні механізми для суспільної активності людини на рівні громади, регіону і держави; Створено умови для доступу дорослих осіб до здобуття різних рівнів формальної освіти з урахуванням їхніх можливостей та досвіду у тому числі за рахунок пільгових кредитів;	Передбачаються витрати з боку здобувачів освіти пов'язанні з отриманням освітніх послуг. Мінімальні витрати на освітню програму обсягом 1 кредит ЄКТС (30 годин) становитимуть близько 1173,6 грн. Залежно від наповнюваності групи, витрати можуть бути зменшені до витрат більш прийнятних для здобувачів.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання
Дія проєкту регуляторного акта поширюватиметься на сферу інтересів
суб'єктів господарювання (закладів освіти)

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	270	1014	-	-	1384
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	26,7%	73,3%	-	-	100%

Інформацію про кількість суб'єктів господарювання (заклади освіти) та їх питому вагу у загальній кількості взято із статистичних даних Єдиної електронної бази з питань освіти станом на серпень 2021 року.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні. Ситуація залишається незмінною.	Заклади освіти втрачають позиції освітнього осередку громади, регіону, можливість впливати на відповідні місцеві політики, несуть іміджеві та репутаційні втрати. Найгіршим сценарієм передбачається можливість закриття закладів освіти через відсутність контингенту здобувачів і не виконання суспільно важливих функцій (завдань) для населення громади.
Альтернатива 2	Заклади освіти отримують можливість розширення своєї діяльності за рахунок задоволення освітніх потреб громадян, суб'єктів господарювання, роботодавців, громад, регіонів, держави. Заклади освіти стають реальними центрами освітнього, культурного, суспільного життя громади, населеного пункту, регіону. Отримують можливість впливати на формування та реалізацію відповідної політики.	Витрати на оплату освітніх послуг здійснюється за рахунок коштів осіб, що їх здобуватимуть. Мінімальні витрати на освітню програму обсягом 1 кредит ЄКТС (30 годин) становитимуть близько 1173,6 грн. Залежно від наповнюваності групи, витрати можуть бути зменшені до витрат більш прийнятних для здобувачів.

Оцінка сумарних витрат за альтернативами

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Існуюча ситуація залишається без змін	-
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проєкту закону	1173,6 (39,12x30x1)

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Здійснити вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Існуюча ситуація залишається без змін	1	Мінімальний бал, який зазначає неможливість досягнення цілей державного регулювання альтернативним способом.
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проєкту закону	3	Максимальний бал. Оптимальний варіант збалансування інтересів держави, громадян та суб'єктів господарювання. Наявність можливості для розвитку суб'єктам господарювання та задоволення освітніх потреб дорослим особам.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Існуюча ситуація залишається без змін	Вигоди відсутні.	Негативні тенденції у зв'язку з неприйняттям законопроекту: обмеження щодо особистісного	Неприйняття проєкту закону даватиме можливість лише ситуативного вирішення завдань в окремих сферах (здебільшого у сфері

		розвитку людини, її участі в суспільному житті; відсутність надавачів послуг у сфері освіти дорослих; обмеження доступності освітніх послуг для дорослого населення; обмеження доступності формальної освіти для дорослого населення через існуючу систему конкурсного відбору, що не враховує спроможності, набутий досвід зазначеною категорією громадян, а також через відсутність державної підтримки у вигляді пільгового кредитування; погіршення міжнародного іміджу країни через невиконання взятих на себе зобов'язань; втрата закладами освіти позицій освітнього осередку; неможливість впливати на освітню та соціальну місцеві політики; іміджеві та репутаційні втрати; можливість закриття закладів освіти через відсутність контингенту здобувачів і не виконання суспільно важливих функцій (завдань) для населення громади.	професійного розвитку). Поза увагою залишаються особистий розвиток громадян та інтереси громад, не вирішеним залишиться організація та поширення просвітницької діяльності на різних рівнях.
--	--	--	--

Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проекту закону	На законодавчому рівні визначено функції, структуру, форми освіти дорослих, вимоги щодо особливостей провадження відповідної освітньої діяльності, права і обов'язки учасників освітнього процесу; забезпечено можливість для професійного розвитку, підвищення кваліфікації працівників упродовж життя відповідно до кваліфікаційних вимог роботодавця; створено умови для особистісного розвитку людини незалежно від віку; запроваджено мотиваційні механізми для суспільної активності людини на рівні громади, регіону і держави; створено умови для доступу дорослих осіб до здобуття різних рівнів формальної освіти з урахуванням їхніх можливостей та досвіду у тому числі за рахунок пільгових кредитів; забезпечено сприяння розвитку мережі надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих різного спрямування; залучення представників громадських об'єднань, роботодавців інших заінтересованих учасників для визначення пріоритетних напрямів розвитку системи освіти дорослих; створено умови для вироблення та реалізації	Витрати на організацію акредитації, інформаційного забезпечення процесів, оплата праці експертів, інші обов'язкові витрати здійснюється за рахунок заінтересованих сторін зокрема, кваліфікаційних центрів.	Повністю вирішує проблему. Прийняття проекту закону сприятиме досягненню поставлених цілей і вирішенню завдань.
--	--	--	--

	освітньої політики у сфері освіти дорослих місцевими органами влади на регіональному, місцевому рівнях, на рівні конкретної громади; розуміння необхідності безперервного навчання буде закріплено на рівні свідомості людей і суспільства; запроваджені елементи саморегулювання забезпечуватимуть гнучкість системи освіти дорослих; позитивний імідж країни на міжнародному рівні.		
--	--	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Існуюча ситуація залишається без змін	Аргументи для переваги відсутні. Відмова від цієї альтернативи дозволить забезпечити розвиток освіти дорослих, наблизити надання відповідних освітніх послуг до інтересів особи, потреб економіки і держави	X
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проєкту закону	Аргументи для відмови відсутні. Обрана альтернатива є найбільш раціональним варіантом врахування інтересів всіх основних груп, на які проблема здійснює вплив. Обрання альтернативи 2 забезпечує виконання міжнародних угод, забезпечить досягнення задекларованих цілей та є єдиним необхідним і достатнім способом вирішення проблеми, а також забезпечення розвитку системи освіти дорослих.	X

Враховуючи наведене, з метою вирішення правових питань у напрямі регулювання процесу становлення системи освіти дорослих доцільно прийняти 2 альтернативний спосіб досягнення мети.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Прийняття законопроекту забезпечить:

на законодавчому рівні визначити та закріпити функції, структуру, форми системи освіти дорослих, вимоги щодо особливостей провадження відповідної освітньої діяльності, права і обов'язки учасників освітнього процесу;

можливості для професійного розвитку, підвищення кваліфікації працівників упродовж життя відповідно до кваліфікаційних вимог роботодавця;

створення умов для особистісного розвитку людини незалежно від віку;

запровадження мотиваційних механізмів для суспільної активності людини на рівні громади, регіону і держави;

створення умов для доступу дорослих осіб до здобуття різних рівнів формальної освіти з урахуванням їхніх можливостей та досвіду у тому числі за рахунок пільгових кредитів;

сприяння розвитку мережі надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих різного спрямування;

залучення представників громадських об'єднань, роботодавців інших заінтересованих учасників для визначення пріоритетних напрямів розвитку системи освіти дорослих;

створення умов для вироблення та реалізації освітньої політики у сфері освіти дорослих місцевими органами влади на регіональному, місцевому рівнях, на рівні конкретної громади;

гнучкість та адаптивність системи освіти дорослих до впливів різноманітних чинників;

позитивний імідж країни на міжнародному рівні.

Проект закону розроблено Міністерством освіти і науки України відповідно до завдання 1431 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106.

Відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» проект регуляторного акта – постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання акредитації кваліфікаційних центрів» було оприлюднено у розділі «Громадське обговорення» на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua) для обговорення та отримання пропозицій та зауважень від зацікавлених фізичних та юридичних осіб протягом одного місяця.

Для впровадження окремих норм проекту закону передбачається підготовка і розроблення відповідних нормативно-правових актів, приведення у відповідність законодавства.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація проекту закону не потребує додаткових витрат із державного бюджету України та місцевих бюджетів, тому розрахунок бюджетних витрат не здійснювався.

Розвиток мережі надавачів послуг у сфері освіти дорослих здійснюватиметься за рахунок коштів суб'єктів господарювання.

Проект закону не містить дискримінаційних або таких, що обмежують конкуренцію норм.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Безстроковий. При внесенні змін до чинного законодавства, що можуть вплинути на дію проекту закону, до нього будуть внесені відповідні корективи в установленому порядку.

Проект регуляторного акта набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Досягнення цілі державного регулювання, задля якого пропонується акт, може бути охарактеризовано такими кількісними та якісними показниками, значення яких має змінитися за вимірюваний період:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – не зміниться.

2. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб (надавачів послуг у сфері освіти дорослих), на яких поширюватиметься дія акта – 1384.

3. Розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта орієнтовно становитиме 399 809,92 грн.

4. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – високий, оскільки повідомлення про оприлюднення проекту постанови та аналізу регуляторного впливу акта розміщено на офіційних веб-сайтах Міністерства освіти і науки України (<http://mon.gov.ua>).

Кількісними показниками результативності акта є:

- кількість новостворених надавачів освітніх послуг у сфері освіти дорослих у тому числі зареєстрованих в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (далі ЄДЕБО);

- кількість осіб, які сформували особисте портфоліо освіти дорослого в ЄДЕБО.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності Проекту постанови буде здійснюватися розробником регуляторного акта відповідно до вимог статті 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», та Методики відстеження результативності регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» (із змінами від 16.12.2015 № 1151).

Базове відстеження результативності буде проведено через рік після набрання чинності проекту акта, оскільки наразі маємо дані статистики щодо кількості надавачів освіти на різних рівнях у тому числі післядипломної освіти.

Повторне відстеження - буде проведено через рік після базового відстеження.

Періодичне відстеження результативності Проекту постанови буде здійснюватися щорічно, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Відстеження результативності даного акта буде здійснюватися статистичним та соціологічним методами: буде аналізуватись офіційна статистична інформація за даними ЄДЕБО, регіональна статистика.

Також будуть проведені соціологічні дослідження, аналізуватимуться звернення суб'єктів господарювання.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за Альтернативою 1

№ з/п	Витрати	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання, гривень
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	—
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	—
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	—
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	—
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	—
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	—
8	Інше, гривень	-
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	-
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	-
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	-

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які
виникають внаслідок дії регуляторного акта за Альтернативою 2

№ з/п	Витрати	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання за рік, гривень	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання за 5 років, гривень
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	—	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	—	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	—	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	—	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (ліцензій), гривень	3 311 912 грн (2393x1384) (відповідно до статті 14 ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності»)	Залежно від потреб
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	—	
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	—	
8	Інше (забезпечення процесу підготовки матеріалів для проведення акредитації)*, гривень	54142,08 (39,12x1384)	Залежно від потреб

9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	3366054,08 грн	Залежно від потреб -
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	1384	
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	3366054,08 грн.	Залежно від потреб